

Sökes: 220 kvinnor

En kartläggning av likriktningen i
svenska börsbolagsstyrelser

AllBright

“Kvotering nära döden”

Trenden är bruten. Med årets stämhosäsöng följer ett rekordlyft, kvinnor tar plats i bolagsstyrelserna som aldrig förr. Fortsätter utvecklingen i samma takt är börsbolagens styrelser jämställda inom 10 år. Men för valberedningarna, som utser styrelserna, är läget akut. Lagförslaget om kvotering riskerar att bli verklighet redan hösten 2016. För att kvoteringsdebatten ska gå i graven krävs det att 220 stolar med män ersätts av kvinnor.

Elefantklivet under årets stämhosäsöng genererar en ökning av andelen kvinnor i styrelserna till rekordhöga 28 procent, vilket kan jämföras mot att siffran låg stilla på cirka 22 procent mellan åren 2010-2013. I en enda handvändning har bolagsstyrelserna tagit betydande steg till målet om jämställd representation. Moderna valberedningar som insett allvaret har agerat och valt att göra stora förändringar i styrelserna. Var femte bolag kan nu sola sig i stjärnglansen av att ha uppnått jämn könsfördelning.

”56 bolag i mål, 10 år till jämställdhet”

Men när framåtsträvare tar ansvar fortsätter hösäckerorna att gubbvurma. Bland börsens stora sabotörer återfinns flertalet småbolag och industribolag. 24 bolag är fortfarande på skämslistan och saknar helt kvinnor i styrelserna. Valet är valberedningarnas. Välj passivitet och välkomna kvotering, eller välj att aktivt agera. Ett par hundra kvinnor är vad som krävs, det vill säga, inte ens en kvinna per bolag.

Även om valberedningarna klarar utmaningen slutar inte arbetet vid kön. Likriktningen är nämligen inte bara en fråga om gubbvurmande utan om att en viss typ av man premieras. Ofta motiveras likriktningen med att ledamöterna “rekryterats utifrån sin kompetens”, med andra ord likställer näringslivets makthavare kompetens med att vara svensk man med ekonomutbildning från Handelshögskolan i Stockholm. En absurd tanke för alla oss som menar att kompetens är någorlunda jämnt fördelat mellan könen och även bland landets utbildningar och lärosäten.

Foto: Per Mikaelsson

Valberedningarna har en enda uppgift: säkerställa att ägarna har de bäst lämpade att styra bolagen. För att fullfölja uppgiften krävs professionella utvärderingar av styrelsernas sammansättning. Är det likriktat - ja men gör då jobbet och se till att skifta.

Rapporten visar att:

- Jämställda styrelser uppnås år 2025 (s.5)
- 24 bolagsstyrelser saknar kvinnor (s.7)
- Industribolag och småbolag är börsens sabotörer (s.8-9)
- Kvinnor har fler styrelseuppdrag per person än män (s.10)
- 56 av 279 bolag har jämställda styrelser (s.12)
- Kvinnors arvode är 15 procent lägre än männens (s.18)
- 9 av 10 valberedningsrepresentanter är män (s.19)

Amanda Lundeteg
vd, AllBright

Innehållsförteckning

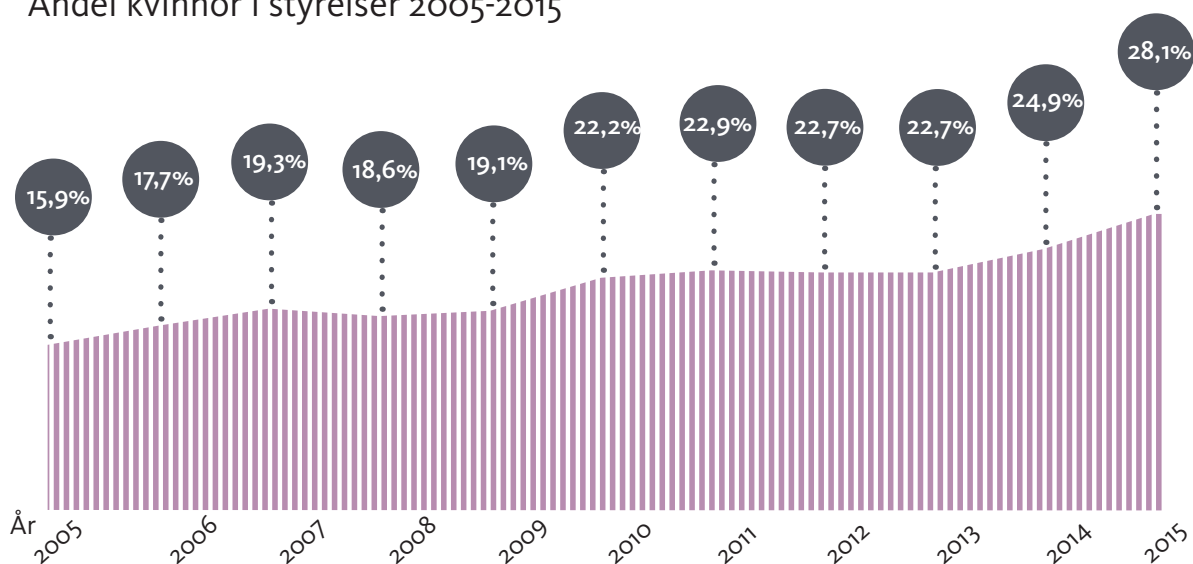
”Kvotering nära döden”.....	3
Jämställda år 2025.....	5
Symbolkvinnan får sällskap.....	6
24 bolag bojkottar kvinnor.....	7
Det hänger på industrin.....	8
Börsens bov: småbolagen.....	9
Sex personer dominerar styrelserummen.....	10
Kvinnor öppnar för kvinnor.....	11
Fler jämställda styrelser träder fram.....	12
Traditionell kravprofil biter sig fast.....	13
VD-kravet hämmar utvecklingen.....	14
En av fem är pensionärer.....	15
Världen utelämnas i exportbolagens styrelser.....	16
Välbetalda uppdrag går till män.....	17
Valberedningarna fuskar med agendan.....	18

Jämställda år 2025

Andelen kvinnor i börsbolagens styrelser ökar i rekordfart. Under det senaste året har andelen ökat till 28 procent. Om utvecklingen fortsätter i samma takt kommer styrelserna vara jämställda år 2025. Tas det däremot hänsyn till senaste årets accelererande utvecklingstakt når vi jämställda styrelser redan år 2019.

Sett ur ett tioårsperspektiv har andelen kvinnor i börsbolagens styrelser ökat kraftigt. Från att endast ha utgjort knappt 16 procent år 2005 har siffran nu stigit med drygt 12 procentenheter. Därmed är kvoten nästan dubblad. Fortsätter utvecklingen i samma takt når Stockholmsbörsen jämställda styrelser inom nästa tioårsperiod. Och fortsätter senaste årets dramatiska ökningstakt kan jämställda styrelser bli verklighet redan om fyra år.

Andel kvinnor i styrelser 2005-2015

Andelen kvinnor i styrelserna ökar i rekordfart

Tidigare har rekryteringarna exkluderats till kandidater med vd-erfarenhet men nu breddas urvalet. Ledamöter med andra bakgrunder än de traditionella väljs in i styrelserna och bolagen verkar mer måna om att satsa på personer som kan framtidssäkra bolaget. Personer med erfarenheter från exempelvis politik, marknadsföring och affärsområdesansvar tar plats. När synen på kompetens breddas ökar även andelen kvinnor i en raskare takt. Mellan åren 2010-2013 var ökningen 0,5 procentenheter medan den under de senaste två åren 2013-2015 ökade med drygt 5 procentenheter.

Nuvarande regering har varskott företagen att om styrelserna inte når upp till 40 procent av det underrepresenterade könet kommer de presentera ett förslag om en kvoteringslag efter bolagsstämmorna 2016. Nästa bolagsstämmonsång är med andra ord sista chansen för bolagen att behålla makten över frågan. För att undvika kvotering och därmed ha fortsatt självreglering av bolagen behöver ägare, valberedning och styrelser åtgärda den sneda fördelningen på egen hand. Beslut om rekryteringsprocessen tas på årsstämman och ligger därefter i valberedningens händer. Radikala förändringar har skett under årets stämmonsång, nu återstår att se om bolagen är beredda att fortsätta på samma spår och göra vad som krävs.

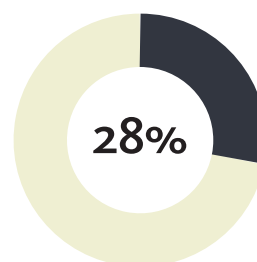
Symbolkvinnan får sällskap

Begrepp som symbolkvinna, kuttersmycke och alibi är snart utdaterade. Den tidigare ensam styrelsekvinnan får numera sällskap av en eller två andra kvinnor. Vanligast är numera att två av bolagens ledamöter är kvinnor.

517 av börsens styrelseplatser innehas av kvinnor och 1324 av platserna innehas av män. Bolagen har i genomsnitt 6,6 ledamöter i sina styrelser i enlighet med tidigare år. Över hälften av bolagen har minst två kvinnor i styrelserna medan nästan en tredjedel har en kvinna i styrelsen.

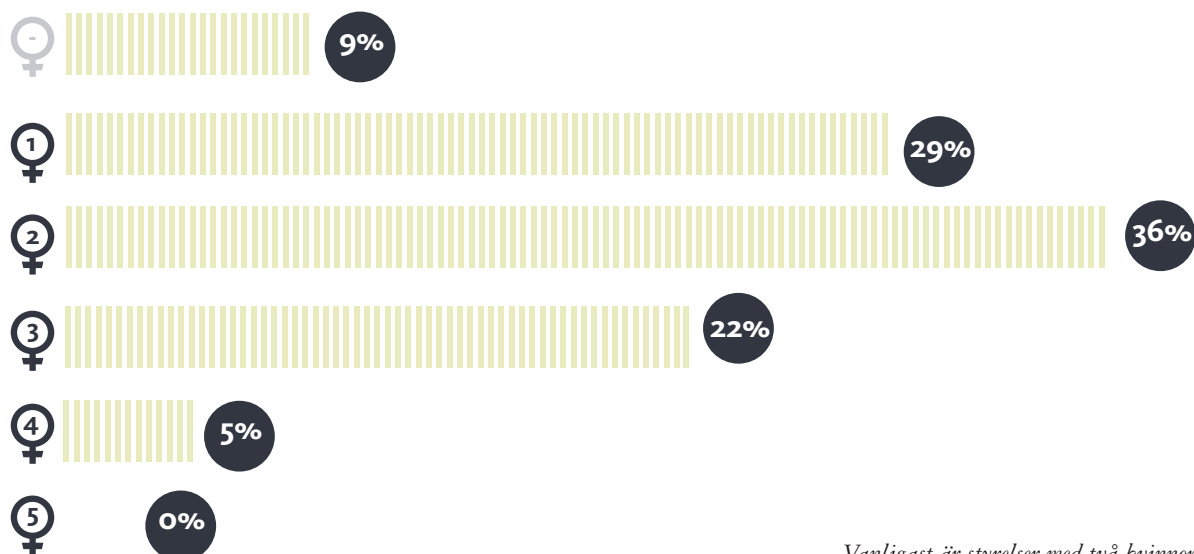
För att öka andelen kvinnor till åtminstone 40 procent krävs det att 220 styrelseplatser som nu innehas av män ersätts av kvinnor. I dagsläget saknar 223 av 279 bolag jämställda styrelser. Om de bolagen ersatte en man med en kvinna var skulle hela börsen i genomsnitt uppnå en jämställd representation.

Andel kvinnor i bolagsstyrelser

Andelen kvinnor har ökat med 3,2 procentenbeter

Antal kvinnor per styrelse
Andel bolag 2015

Vanligast är styrelser med två kvinnor

På ledningsgruppsnivå finns det en tendens att banta ledningen på män för att öka andelen kvinnor, men i styrelserna tas frågan på större allvar och bolagen vågar ersätta män med kvinnor. En positiv signal till alla kvinnor som aspirerar på en karriär som styrelseproffs.

Jämställda styrelser blir allt vanligare men nio procent av bolagen har fortfarande inte lyckats hitta en enda kvinna. Om kompetens förutsätts vara jämnt fördelat mellan könen är det anmärkningsvärt att flertalet styrelser består av endast män och inte en enda av endast kvinnor. Enfalden bland de enbenta styrelserna varnar om att synen på kompetens inte sträcker sig så långt som till idén att kvinnor klarar sig på egen hand. Diversifierade grupper är att föredra, men så länge män styr på egen hand är det anmärkningsvärt om inte kvinnor har samma möjlighet.

24 bolag bojkottar kvinnor

24

Bolagen som helt misslyckats med att rekrytera kvinnor till styrelserna blir färre under 2015. De utgör dock fortfarande nästan en tiondel av börsens bolag. En kraftig minskning med 40 procent jämfört med innan stämposäsongen.

De bolag som sällar sig till listan över styrelser utan kvinnor är 24 till skillnad från innan årsstämorna då de var 38. Den bransch som har flest bolag på denna skamslista är hälsovårdsbranschen. Tätt efter kommer industri och teknologi som har fyra bolag vardera med på listan. Fastighet och konsumenttjänster är de enda branscherna som inte har något bolag utan kvinnor i styrelserna. Inget av årets 17 nynoterade bolag återfinns på listan. En indikation på att moderna bolag värdesätter diversifierade styrelser.

De bolag som tagit ett steg bakåt och halkat in på listan efter årsstämman är teknikbolagen **Anoto** och **Axis**, hälsovårdsföretaget **Karo Bio** och industribolaget **Transcom Worldwide**. Både Anoto och Karo Bio har valt att inte ersätta de två kvinnor som avböjt omval. Transcom har bytt ut tre män och en kvinna mot tre män under årsstämman. Axis gjorde en stor omrokad när fem styrelseledamöter avböjde omval, varav en var kvinna. De tog in fyra nya män.

16 av de 24 bolagen har inte gjort några förändringar i styrelsernas sammansättningar under den senaste stämposäsongen. Övriga åtta bolag har valt in nya ledamöter. Tillfällen då de haft chansen att komplettera styrelsens sammansättning med kvinnor, men i stället valt in fler män. **Viking Supply Ships** som tidigare gick under namnet Rederi AB Transatlantic har ersatt en man med en man. Likaså konsumentbolaget **Trigon Agri** och skogsbolaget **Bergs Timber**. Hälsovårdsföretaget **Oasmia** har bytt ut en man mot tre nya män. Olje- och gasbolaget **PA Resources** har ersatt fyra män med en ny man. Gemensamt för bolagen är att de med sina handlingar tydligt visar att de ignorerar frågan.

Noll-listan

Antal ledamöter

Bergs Timber.....	7
Oasmia Pharmaceutical.....	7
AllTele.....	6
Etrion.....	6
Transcom Worldwide.....	6
Africa Oil.....	5
Allenex.....	5
Arctic Paper.....	5
Axis.....	5
BlackPearl Resources.....	5
Episurf.....	5
Fenix Outdoor.....	5
Karo Bio.....	5
NGEx Resources.....	5
Novestra.....	5
Trigon Agri.....	5
Viking Supply Ships.....	5
Anoto Group.....	4
NAXS.....	4
Novotek.....	4
RaySearch.....	4
Stockwik Förvaltning.....	4
Duroc.....	3
PA Resources.....	3

En lista över samtliga börsbolag finns på www.allbright.se/rapporter

Det hänger på industrin

Börsens stora sabotör är industrin, som omfattar en fjärdedel av alla bolag på börsen. Bäst är fastighetsbranschen där 34 procent av ledamöterna är kvinnor.

En fjärdedel av börsens alla bolag verkar inom industribranschen. Det är den bransch som har flest bolag och flest antal styrelseledamöter. Om industribranschen skulle rycka upp sig och bättra på sina 27 procent skulle det ge stor effekt på det totala genomsnittet. I dagsläget har endast nio av 75 bolag en jämställd representation. För att samtliga bolag inom industrin ska bli jämställda krävs det att 66 män lämnar plats åt kvinnor.

Fastighetsbranschen som toppade branschlistan för ledningsgrupper i år, går i bränschen även vad gäller styrelser. De kammar hem en förstaplats med drygt en tredjedel kvinnor i styrelserna. Fyra branscher ligger över genomsnittet: fastighet-, finans-, konsumenttjänst- och konsumentvarubranschen. I botten hittar vi energi och kraftförsörjning med 17 respektive 9 procent kvinnor.

Hälsovårdsbranschen kommer på en sjätte plats med 25 procent kvinnor i styrelserna. En förvånansvärt låg siffra med tanke på att branschen har en hög andel kvinnor i ledningsgrupperna. Branschen har således ett utmärkt rekryteringsunderlag och andelen kvinnor i styrelserna borde vara betydligt högre.

Bolag som går mot strömmen och har 60 procent kvinnor i styrelsen är fastighetsbolagen **Fast Partner** och **Klöver**, hälsovårdsföretaget **Dedicare** och klädkedjan **KappAhl**.

Branschtoppen

Placering:	Branch:	Andel kvinnor:	Antal bolag:
1	Fastighet	34%	25
2	Finans	32%	28
2	Konsumentvaror	32%	27
3	Konsumenttjänster	31%	26
4	Teknologi	28%	31
5	Industri	27%	75
5	Telekom	27%	6
6	Hälsovård	25%	32
7	Material	21%	20
8	Energi	17%	7
9	Kraftförsörjning	9%	2

Kvinnor återfinns främst i fastighetsbranschen

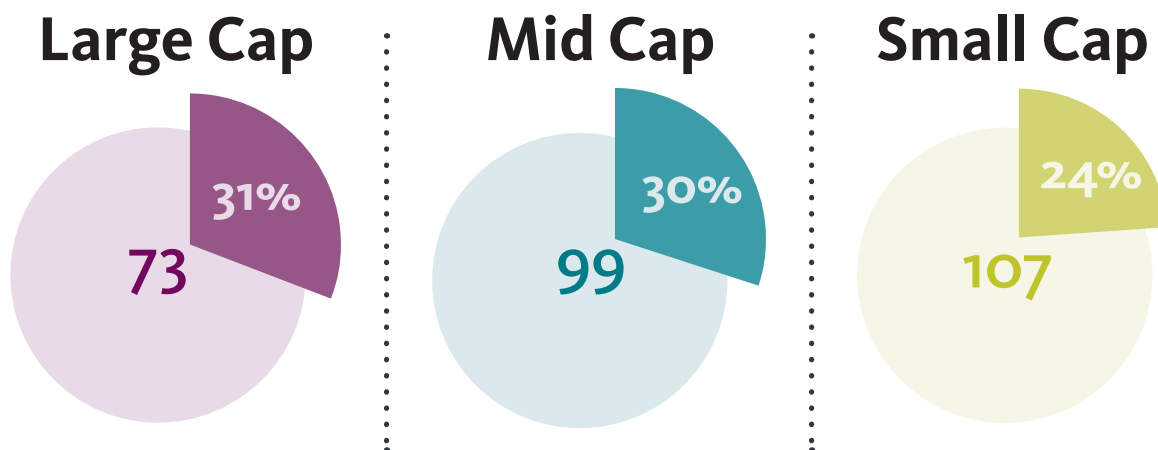
Börsens bov: småbolagen

Småbolagen halkar efter och når inte upp till mer än 24 procent kvinnor. Storbolagen har däremot tagit på sig ledartröjan och visar att det finns gott om kvinnor som kan ta plats i styrelserna. I storbolagen återfinns nu 31 procent kvinnor. Medelstora bolag ligger hack i häl med 30 procent.

Sämst är småbolagen där endast en fjärdedel av alla ledamöter är kvinnor. Hela 17 småbolag väljer att styra företagen utan kvinnor på toppen, bland annat **AllTele**, ensam med sin enfald inom telekombranschen. Tre företag bland småbolagen utmärker sig med styrelser bestående av hälften kvinnor: IT-konsultbolaget **MSC Konsult**, klädföretaget **OddMolly** och bemanningsföretaget **Uniflex**.

Toppar listan bland storbolagen gör bland annat konsumentföretagen **AAK** och **Axfood** och industriföretaget **Hexagon** med en jämn könsfördelning. Teknik- och industribolagen **Axis** och **Africa Oil** bör däremot plocka fram skämskuddarna. Inget av bolagen har lyckats befördra en enda kvinna till styrelsen. Bland storbolagen är det två jättar som klättrat och kan stoltsera med en jämställd representation efter årets stämma; finansbolagen **Investor** och **Intrum Justitia**.

Andel kvinnor i styrelse Totalt antal bolag

Storbolagen har störst andel kvinnor i styrelserna

Bland medelstora bolag återfinns åtta ljusglimtar, bolag med styrelser bestående av hälften kvinnor och män; **BioGaia**, **Byggmax**, **Eniro**, **Mekonomen**, **Mycronic**, **Platzer Fastigheter**, **SWECO** och **Öresund**. I botten återfinns fem bolag som helt saknar kvinnor.

Det är inte nödvändigtvis det segment som har flest kvinnor som också bidrar med flest jämställda styrelser. Flest jämställda styrelser återfinns bland medelstora bolag. På andra plats kommer småbolag. Och på sista plats återfinns stora bolag.

Sex personer dominerar styrelserummen

De sex mest anlitade styrelseproffsen innehar tillsammans 37 poster. Majoriteten av posterna är i storbolag. På ett område utmärks kvinnorna, de har fler styrelseuppdrag per person än männen. Två av sex superstyrelseproffs är kvinnor.

I börsbolagens styrelser arbetar totalt 1062 män som delar på 1324 uppdrag, de har i genomsnitt 1,3 uppdrag per person. 372 kvinnor innehar 517 uppdrag, vilket innebär 1,4 uppdrag per person. Flest uppdrag har styrelseproffset Fredrik Lundberg som arbetar i sju styrelser. Tätt efter kommer Bengt Kjell, Eva Lindqvist, Jan Svensson, Katarina Bonde och Melker Schörling med sex poster vardera.

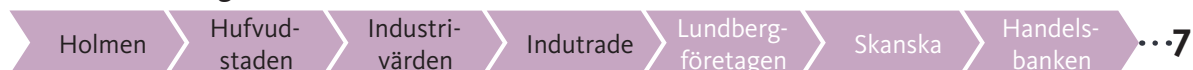
Ett vanligt argument som används för att förklara varför det finns så få kvinnor med styrelseuppdrag brukar vara att "det inte finns tillräckligt många kompetenta kvinnor". En lösning brukar då vara att de kvinnor som upptäckts och bevisat att de kan, blir tillfrågade till flera styrelser. 18 procent av kvinnorna som innehar en styrelsepost har även uppdrag i andra börsbolag, till skillnad från männen där endast 13 procent innehar flera uppdrag på börsen.

De kvinnor som är anlitade för flest uppdrag är Eva Lindqvist och Katarina Bonde med sex uppdrag vardera, samt Charlotte Strömqvist, Ulla Litzén och Marianne Brismar med fem uppdrag var.

Ordförandeligan toppas av Melker Schörling med fem styrelseordförandeuppdrag, samtliga storbolag, Fredrik Lundberg och Lukas H. Lundin kommer tätt efter med fyra styrelseordförandeuppdrag vardera.

Topp sex mest anlitade styrelseproffsen

Fredrik Lundberg

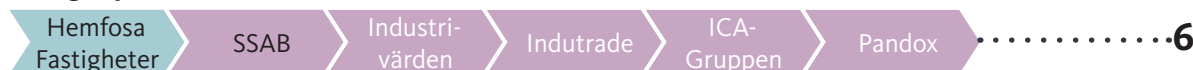
Jan Svensson

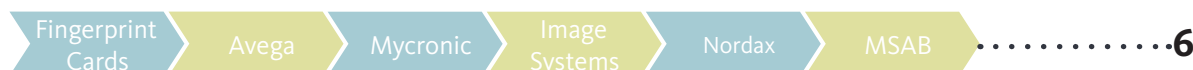
Eva Lindqvist

Bengt Kjell

Katarina Bonde

Melker Schörling

Styrelseordförande

Ledamot

Large Cap

Medium Cap

Small Cap

Kvinnor öppnar för kvinnor

Där kvinnor är ordförande är också andelen kvinnor i styrelsen högre. Men endast fem procent av ordförandeposterna innehas av kvinnor. Ordförandeposten är fortfarande mannens givna hemvist.

Kvinnor som är styrelseordföranden är extremt ovanligt. Bland börsbolagens 279 ordföranden är endast 14 kvinnor. I december 2014 var andelen kvinnor på styrelseordförandeposten 4,5 procent. I och med årets stäm-
mosäsong har andelen ordförandekvinnor således ökat med 0,5 procentenheter. 12 av de 14 bolag som har en kvinna på ordförandeposten har en större andel kvinnor i styrelsen än det totala börssnittet. Tendensen att kvinnor befordrar kvinnor är tydlig.

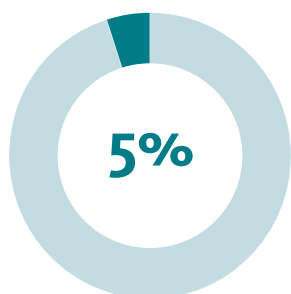
Bolag med en kvinna som ordförande

Bolag:	Ordförande:	Andel kvinnor:
Hoist Finance	Ingrid Bonde	57%
Castellum	Charlotte Strömberg	43%
Medivir	Birgitta Stymne Göransson	43%
Avega Group	Anna Söderblom	40%
Rezidor Hotel	Trudy Rautio	38%
TeliaSonera	Marie Ehrling	38%
Addnode Group	Sigrun Hjelmquist	33%
Cloetta	Caroline Sundewall	33%
HMS Network	Charlotte Brogren	33%
Proffice	Cecilia Daun Wennborg	33%
Kinnevik	Cristina Stenbeck	29%
Collector	Lena Apler	29%
Millicom	Cristina Stenbeck	25%
Fast Balder	Christina Rogestam	20%

12 av 14 bolag har en högre andel kvinnor än genomsnittet för börsen

Om kompetens förutsätts vara jämnt fördelat bland könen så har Sverige en oproportionerligt liten andel kvinnor på höga positioner. Sverige har den högsta sysselsättningsgraden för kvinnor bland EU-länderna. Med det i åtanke är det anmärkningsvärt att endast fem procent av Sveriges börsbolags ordföranden utgörs av kvinnor. Rekryteringsurvalet borde vara stort i jämförelse med andra EU-länder.

Andel kvinnor på ordförandeposten

Andelen kvinnor har ökat med 0,5 procentenheter under året

Bolagen som rekryterat en kvinna till ordförandeposten är spridda i de olika branscherna, det är endast energi-, kraftförsörjning- och materialbranschen som enbart har män på ordförandeposten.

Bland de nymoterade bolagen är andelen kvinnor på ordförandeposten högre, med 12 procent, i jämförelse med snittet för hela börsen som är på fem procent. De bolag som samtliga ordförandekvinnor främst styr är medelstora bolag, i andra hand storbolag, och i sista hand småbolag. Varsin fjäder i hatten förtjänar nymoterade finansbolagen **Hoist Finance** med rutinerade Ingrid Bonde i toppen och **Collector** med grundare Lena Apler som också är ordförande.

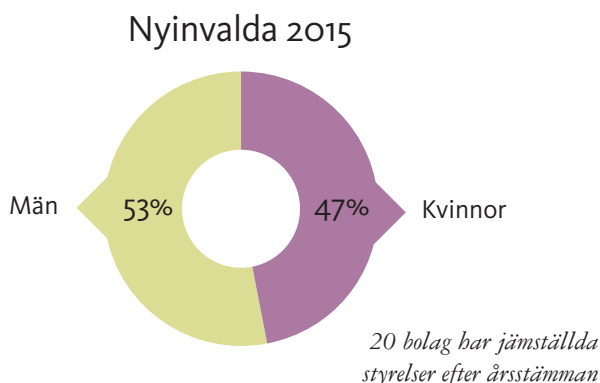
Att kvinnorna är i minoritet gör att de som ordföranden syns mer, vilket ofta leder till att de bedöms hårdare och granskas mer, samt axlar uppdraget att vara förebild. Minoriteter på en viss position behandlas ofta som symboler för sin kategori, i detta fall kön, och inte som individer. Det bidrar till att när en kvinna misslyckas blir fallet högre än det blir för en man, som lättare uppfattas som en i mängden och tar fallet som individ och inte som symbol för en hel grupp. Inte förrän cirka en tredjedel utgör det underrepresenterade könet betraktas de som individer i stället för symboler.

Fler jämställda styrelser träder fram

Av börsens 279 styrelser är 56 jämställda, en ökning med sex procentenheter sedan årsskiftet. Men när ledamöter ska ersättas i bolagens styrelser är det fortfarande fler män som rekryteras.

Nästan var femte börsbolag är jämställt. Och 20 bolag har i en handvändning tagit steget från en majoritet män till en jämställd styrelse. Hälsovårdsföretaget **Midsona** har gjort en av de största förbättringarna och gått från 17 procent kvinnor i styrelsen till 43 procent, genom att bland annat välja in styrelserutinerade Cecilia Marlow och Birgitta Stymne Göransson. Fyra bolag som tidigare hade 20 procent kvinnor i styrelsen har spräckt spärren på 40 procent.

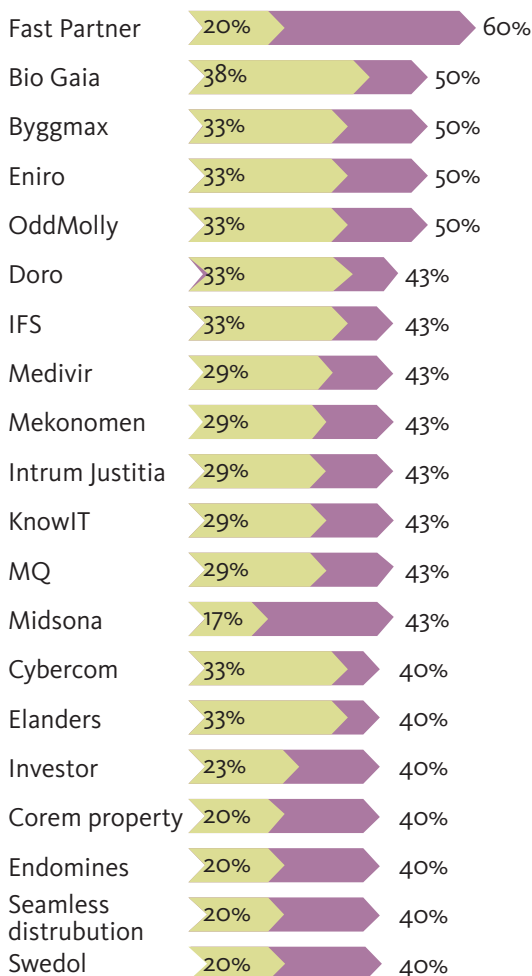
Fast Partner har nu en jämställd representation och sällar sig till den övriga trenden bland fastighetsbolagen. En guldstjärna går till de fyra bolagen som efter stämmorna når upp till en representation på 50 procent, hälsovårdsföretaget **Bio Gaia**, konsumenttjänstföretagen **Byggmax** och **Eniro** och konsumentvarubolaget **OddMolly**.

Bolagen med störst förändring

Andel kvinnor innan årsstämma

Andel kvinnor efter årsstämma

Spelbolaget **Unibet** ökar konkurrensen mot sin konkurrent **Betsson** genom att rekrytera Gymgrossistens vd Therese Hillman. Unibet har nu 25 procent kvinnor i styrelsen till skillnad från Betsson som sackar efter med 17 procent. Wallenbergs maktbolag **Investor** drog tillbaka sitt första förslag på styrelseledamöter och återkom sedan med ett nytt förslag som innehöll en jämställd styrelse med nytillskottet Sara Öhrvall. Tryckföretaget **Elanders** stoltserar med en jämställd styrelse efter att rutinerade Caroline Sundewall tog plats.

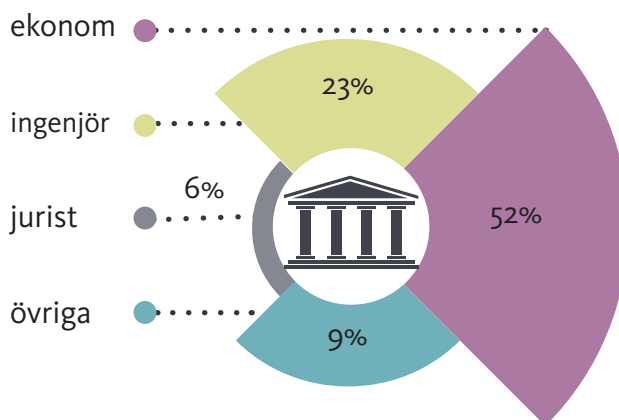
Trots att andelen kvinnor ökar så väljs fortfarande fler män än kvinnor in i styrelserna. 47 procent av de nyvalda är kvinnor och 53 procent är män. Om ägarna menar allvar och ordet jämställdhet inte bara är läpparnas bekännelse, borde naturligtvis fler av de nya styrelseledamöterna vara kvinnor.

Traditionell kravprofil biter sig fast

Kompetensutvecklingen i styrelserna sackar efter. Strategisk kunskap inom exempelvis juridik, HR och kommunikation borde vara allt mer eftertraktade, men i stället biter tilltron till ekonomer och ingenjörer sig fast. Anmärkningsvärt nog tycks kravprofilen ha gått i stå.

Synen på vilka kompetenser som behövs i en styrelse är begränsad. Fyra av fem ledamöter har en examen som ekonom eller ingenjör. Övriga utbildningsbakgrunder utgör endast 15 procent, varav juridik utgör sex procent. 2013 var siffran också 15 procent. Ekonomer och ingenjörer är således fortfarande likställda med kompetens.

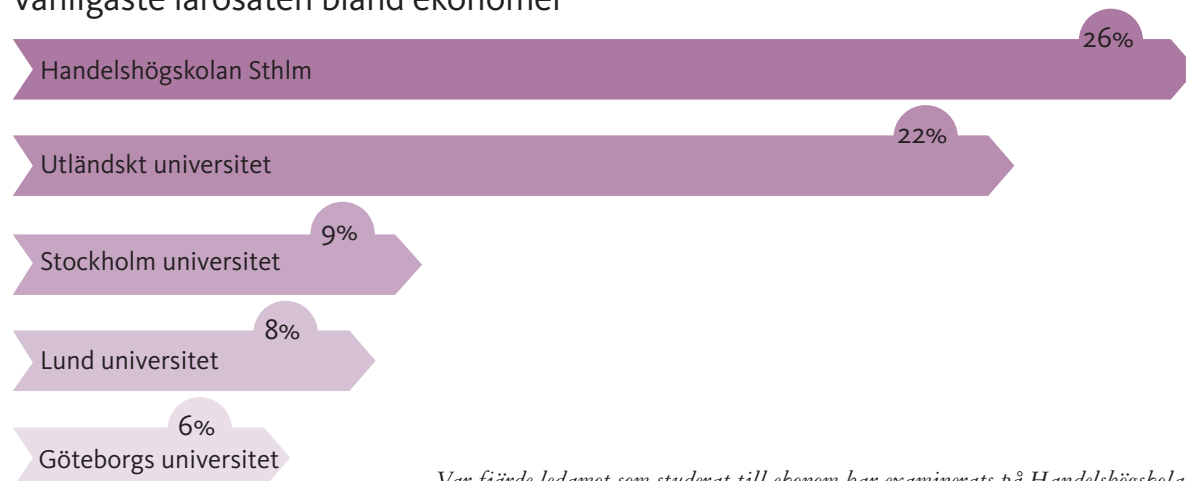
Andel ledamöter per utbildning

8 av 10 ledamöter är ingenjörer eller ekonomer

Kraven på ledarskap förändras med tiden, konsumenternas makt ökar och kravet på insyn och transparens blir allt påtagligare. Trots detta har var fjärde ledamot som studerat till ekonom tagit sin examen på Handelshögskolan i Stockholm. Handelshögskolan som utexaminerar lägst antal ekonomer per år i jämförelse med landets övriga ekonomutbildningar. En femtedel av samtliga ledamöter har en examen eller erfarenhet från en kurs utomlands. Då gärna från samma skolor, London School of Economics eller populära INSEAD.

Vanligaste lärosäten bland ekonomer

Var fjärde ledamot som studerat till ekonom har examinerats på Handelshögskolan

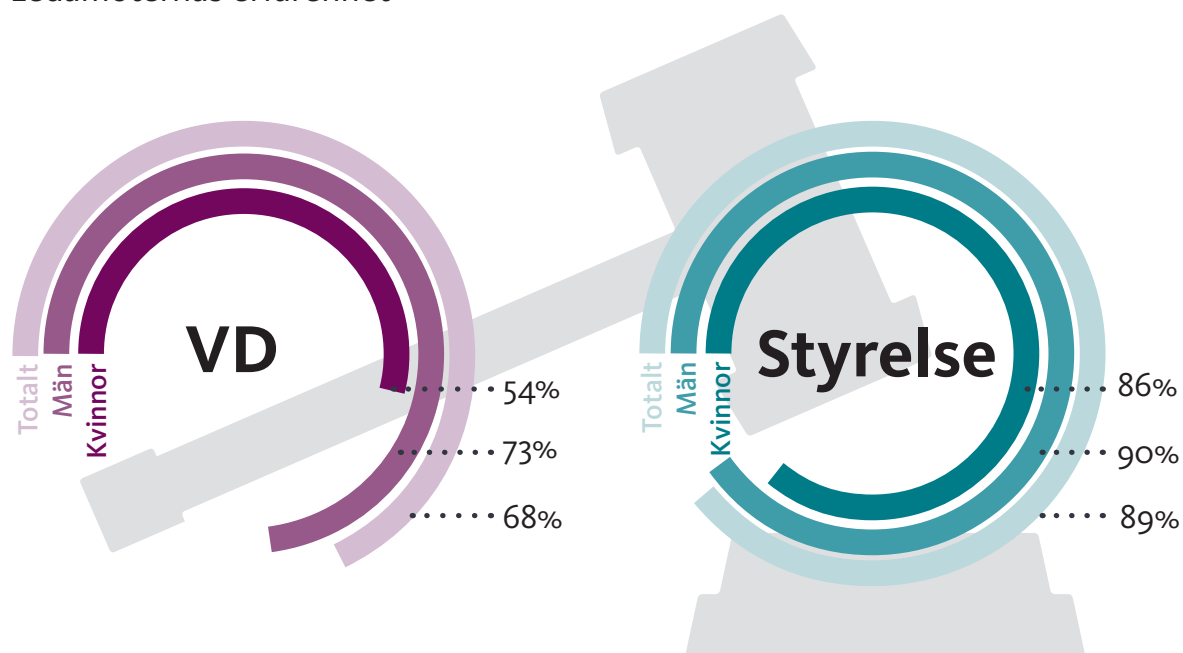
Likriktningen i styrelserna är således inte enbart en fråga om mansdominans, utan även om perspektiv och erfarenheter. En grups kollektiva IQ ökar när gruppen är blandad. Bolag som har kvinnor i styrelserna löper också 20 procent mindre risk att gå i konkurs. Trots detta envisas valberedningarna med att presentera kandidater som är så lika varandra som möjligt. I stället för att välja olika perspektiv består styrelserummet ofta av sex personer som mer eller mindre använder en och samma hjärna.

VD-kravet hämmar utvecklingen

Kravet att styrelseledamöter behöver vd-erfarenhet är fortfarande påtagligt. Detta hämmar utvecklingen eftersom antalet kvinnor på vd-positioner är skrämmande låg. Andelen ledamöter med vd-bakgrund är närmast oförändrad sedan 2013. Andelen med övrig styrelseerfarenhet har under samma tid ökat från 80 till 90 procent.

Sju av tio ledamöter är eller har en bakgrund som vd. Längre har erfarenhet som vd varit ett måste för att kunna ta plats i en styrelse. Ägarrepresentanter och professionella rekryterare menar dock att vd-erfarenhet är överskattat. Det räcker om ytterligare en eller två av ledamöterna har vd-erfarenhet och kan förstå vd:s roll. Det är relevant att fråga sig om kravet på vd-erfarenhet verkligen är nödvändigt, eller om det är ett svepskäl för att exkludera kvinnor? Med tanke på att endast 17 av börsens 279 bolag har en kvinna på vd-posten kan kravet bli ett sätt att hålla kvinnor borta från styrelserna.

Ledamöternas erfarenhet

En majoritet av ledamöterna har erfarenhet från att arbeta som vd och ledamot i en styrelse

Synen på vem som hör hemma i toppen är snäv. 89 procent av alla ledamöter har tidigare erfarenhet från styrelsearbete. Både kvinnor och män har gedigen erfarenhet. Kravet på erfarenhet från tidigare styrelseuppdrag gör det svårt för nya personer att ta plats. En modernare syn på kompetens skulle öppna upp för ökad diversifiering.

Bland de ledamöter som valdes in under årets stämmor är det färre ledamöter som har vd- och styrelseerfarenhet. 60 procent av de nyvalda har erfarenhet från att vara vd. 81 procent har erfarenhet från att arbeta i en annan styrelse. Sakta men säkert börjar den begränsade synen på kompetens att luckras upp.

En av fem är pensionärer

Äldre herrar dominerar styrelserna. 18 procent av ledamöterna har fyllt 65 år medan endast fyra procent är under 39 år. Det är tydligt att erfarenhet som endast kan införskaffas med ålder är högt värderat. Snittledamoten är 57 år och heter Anders.

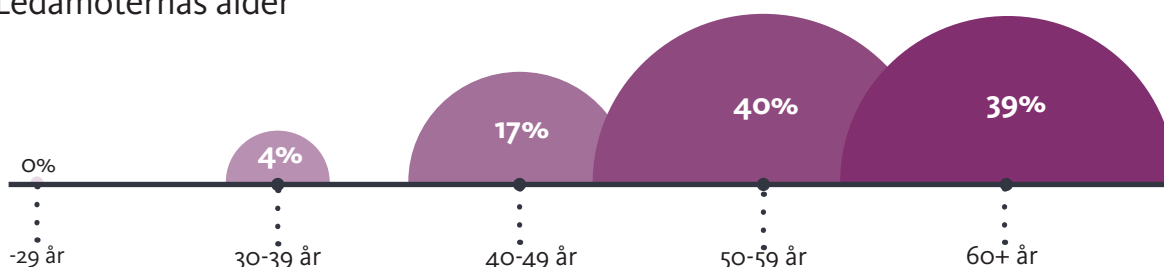
Fyra av tio ledamöter har passerat 60 års ålder. Av dessa är 13 procent kvinnor. Sju av tio har passerat 50 år. Och så mycket som 96 procent av ledamöterna är fyrtio år eller äldre. Den genomsnittliga styrelseledamoten är 57 år. Kvinnorna bidrar med förnyring och är i genomsnitt fem år yngre än männen. De har en genomsnittsålder på 53 år medan männen i genomsnitt är 58 år.

Det nymoterade fastighetsbolaget **Oscar Properties** valde i år in den äldsta kvinnan, med födelseår 1934. Äldst på börsen är styrelseordförande för **Beijer Alma**, han föddes 1931 och var på 60-talet den yngste vd:n på börsen. Han har passerat den generella pensionsåldern för nitton år sedan. Konsumentbolaget **Opcon** är något av en pionjär på området och har valt att tillhandahålla en adjungerad plats till en yngre kvinna född 1991. Ett ypperligt sätt att fostra nya ledamöter och samtidigt satsa för framtiden. Hälsovårdsbolaget **Capio** har sedan 2013 den yngsta ledamoten bland männen, född 1985.

Genomsnittlig ålder

Ledamöternas ålder

Endast fyra procent av ledamöterna är under 40 år

Anders når nya rekordnivåer. De senaste åren har styrelserna dominerats av män som heter Anders, i år är dom allt fler. För tre år sedan satt Anders på 53 styrelsestolar, bland årets platser återfinns 81 Anders:ar. Att de tio vanligaste namnen i styrelserna är tio mansnamn och ett kvinnonamn ger en fingervisning om rikriktningen i styrelserna. Att de dessutom är svenskklingande namn vittnar om ytterligare avsaknad av diversifiering.

De vanligaste styrelsenamnen

Först på 10:e plats återfinns ett kvinnonamn

Världen utelämnas i exportbolagens styrelser

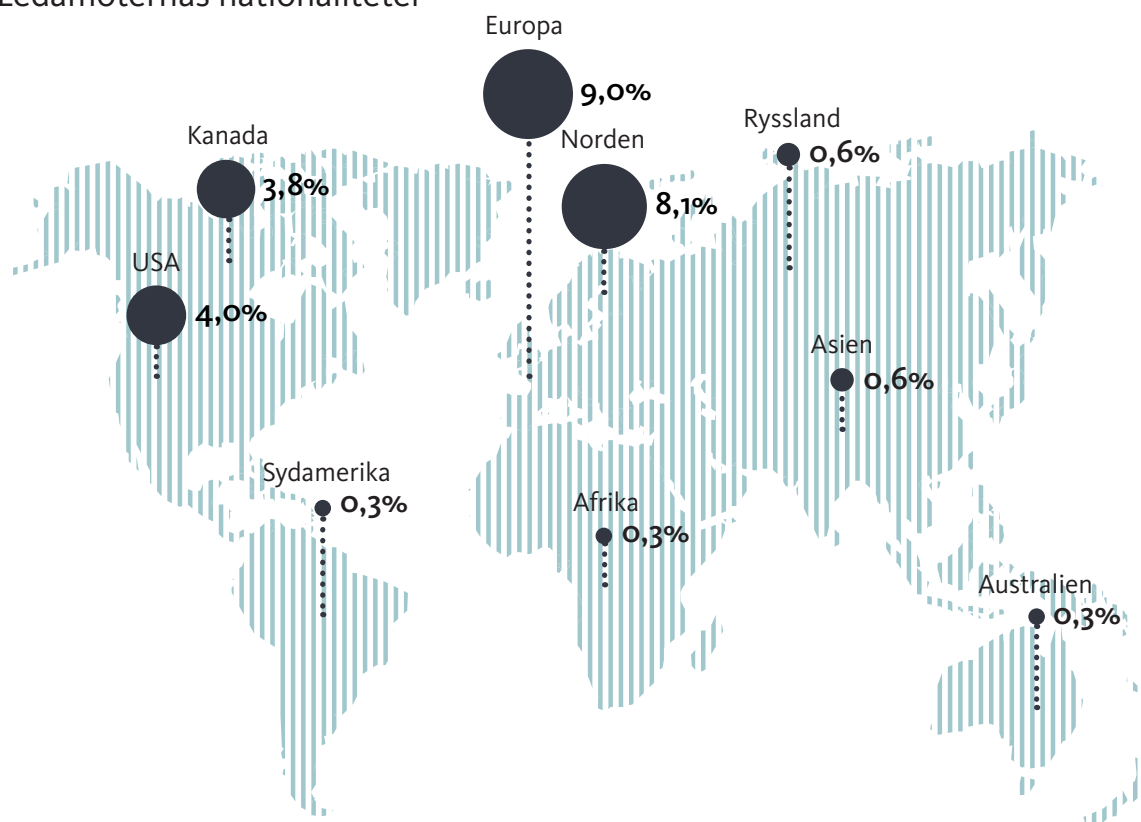
En fjärdedel av Sveriges samlade varuexport går till utomeuropeiska länder, men knappt en av tio styrelseledamöter har utomeuropeisk nationalitet. Homogena styrelser missar att ta tillvara på kompetenser, erfarenheter och olika perspektiv.

I bolagens årsredovisningar har en fjärdedel av alla ledamöter angett sin nationalitet, av dessa är det nio procent som är av utomeuropeisk härkomst. Det ger en fingervisning om hur likriktade börsens styrelser är. Bolagen domineras av ledamöter med svensk nationalitet. Ledamöter med utländsk nationalitet är primärt från Norden eller ett engelsktalande land. Flera av börsens bolag existerar på globala marknader och borde i större utsträckning vara intresserade av att rekrytera ledamöter från de länder företagen verkar i.

De styrelser som går mot strömmen och öppnar upp för diversifiering premierar fortfarande en viss typ av person. Av de nio procent som har utomeuropeisk nationalitet kommer hela åtta procent från Nordamerika. Övriga en procent kommer från Afrika, Asien, Oceanien och Sydamerika. Trots att 16 procent av svensk export går till dessa kontinenter.

Likriktningen i styrelserna kan orsaka snäva perspektiv och förhindra kreativitet i beslutsfattande. En större diversifiering skulle antagligen förhindra den senaste tidens svindlerihärvor som de ryggdunkande nätverken legat till grund för.

Ledamöternas nationaliteter

Endast nio procent av ledamöterna har utomeuropeisk nationalitet

Välbetalda uppdrag går till män

Precis som i samhället i stort återfinns majoriteten av kvinnorna i de styrelser där ersättningen är lägst. Den genomsnittlige mannen har en ersättning på 56 000 kronor mer än vad genomsnittskvinnan har. Ersättningen påverkas av ledamotens position samt bransch och storlek på bolaget.

Bland svenska börsbolag får styrelseledamöterna lika mycket i ersättning för sitt arbete oavsett kön, erfarenhet eller utbildning. Alla ledamöter inom samma styrelse har samma ersättning, utom ordföranden som oftast får en högre ersättning för en högre arbetsbelastning, samt arbetande styrelseledamöter. Ändå utgörs kvinnors ersättning i snitt 85 procent av männens.

Svenska styrelseledamöter får i genomsnitt cirka 338 000 kronor per år för sitt arbete. Män har 28 000 kronor mer än den genomsnittliga ersättningen och 56 000 kronor mer än vad genomsnittet för kvinnor är. Män arbetar i högre utsträckning i de välbetalda styrelserna och kvinnor i de lägre betalda.

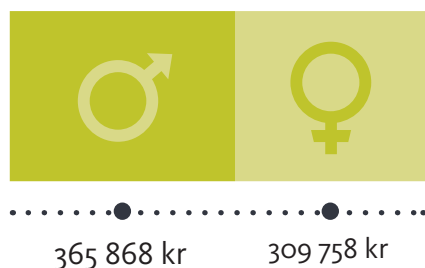
En anledning till att genomsnittersättningen är högre för män än för kvinnor är att fler män är styrelseordföranden, vilka har högre ersättning på grund av den högre arbetsbelastningen. Att endast fem procent av ordföranden är kvinnor är anmärkningsvärt.

Kvinnors ersättning i jämförelse med mäns

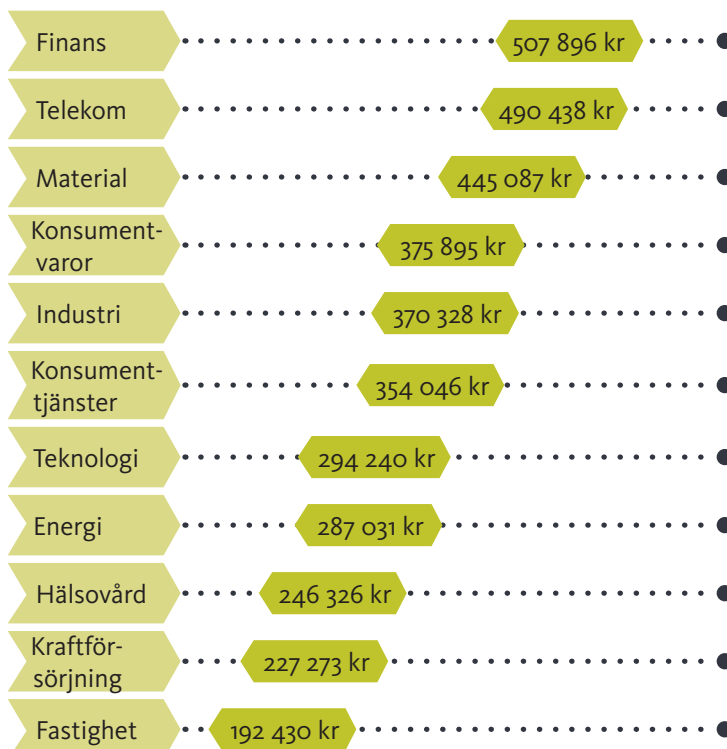
Kvinnors ersättning utgör i snitt 85 procent av männens

Genomsnittlig ersättning

Stora skillnader i utbetald ersättning kan även ses beroende på vilken bransch företagen är verksamma inom. Val av bransch kan således påverka ledamöternas ersättning negativt. Flest kvinnor återfinns i fastighetsbranschen och det är också den bransch som betalar lägst ersättning till styrelseledamöterna. Allra bäst betalda är de ledamöter som arbetar inom finansbranschen med en ersättning på drygt 500 000 kronor. I finansbranschen återfinns 32 procent kvinnor som således drar upp snittet för kvinnors ersättning.

Genomsnittlig ersättning per bransch

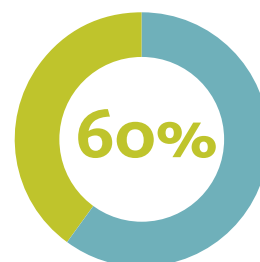
Högst ersättning får ledmöter i finansbranschen

Valberedningarna fuskar med agendan

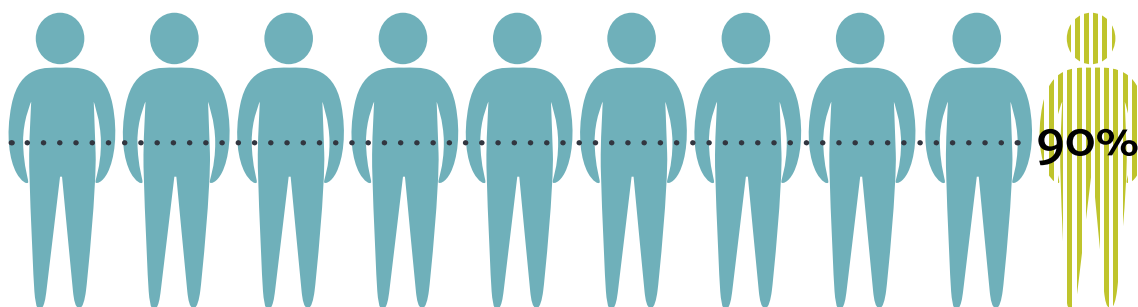
Nio av tio personer som arbetar i en valberedning är män. Andelen kvinnor har minskat. År 2013 var andelen kvinnor 13 procent. Det är en allvarlig varningssignal och ett tecken på bristande professionell ägarstyrning.

Valberedningarna som tillsatte styrelserna under bolagsstämman 2015 dominerades av män. Av valberedningarnas 1033 platser innehas 113 av kvinnor. Två tredjedelar av bolagens valberedningar saknar kvinnor. Det är alltså färre kvinnor i valberedningarna, både till antal och procentuellt, än i styrelserna.

Andel valberedningar helt utan kvinnor

Andel män i valberedningarna

Nio av tio representanter i valberedningarna är män

Majoriteten av börsbolagen använder sig av valberedningar, med undantag för ett fåtal avvikelser. Bolagen har i genomsnitt fyra personer som arbetar i valberedningen. De minsta valberedningarna består av två personer och de största av sju. Likt styrelseproffsen finns det valberedningsproffs som arbetar i ett stort antal valberedningar. Det är värt att ifrågasätta eftersom valberedningarnas egna nätverk ofta har stor betydelse i sökprocessen.

Genomsnittligt antal representanter

Storbolagen som har störst andel kvinnor i styrelserna har även flest kvinnor i valberedningarna, 14 procent. Medelstora bolag kommer på en andra plats med 11 procent och i småbolagens valberedningar arbetar ynka åtta procent kvinnor. Sju av tio av de bolag som inte har några kvinnor i styrelsen har inte heller några kvinnor i valberedningen. Det är en indikation på betydelsen av valberedningens sammansättning för styrelsernas könsfördelning. Valberedningarna arbetar i kulisserna och debatteras inte till samma grad som styrelserna, trots att styrelsernas sammansättningar till stor del ligger i valberedningarnas händer.

Årets stämmsäsong är över och under hösten påbörjar valberedningarna sitt arbete inför 2016 års bolagsstämmor. Skulle samtliga styrelser rekrytera 0,8 kvinnor, eller med andra ord, om 220 bolag ersätter en man med en kvinna och resterande 59 bolag tuffar på som vanligt, skulle börsens styrelser uppnå en jämställd representation redan 2016.

AllBright är en stiftelse som arbetar för ett jämställt och meritokratiskt näringsliv där karriärvägarna är lika oavsett kön. AllBright genomför intervjuer, samlar fakta, kartlägger och tar fram rapporter. Vi föreläser för att sprida kunskap och inspirera anställda, företagsledare och ägare att gå från ord till handling och skapa ett mer hållbart näringsliv. AllBright erbjuder även den globala certifieringen EDGE för företag som vill arbeta strukturerat för en jämställd organisation.

AllBright arbetar kontinuerligt med att kartlägga representation av kön. Varje vår släpps AllBrightrapporten, en kartläggning av börsbolagens ledningsgrupper. Varje höst gör vi ett djupdyk i ett specifikt område. I år, hösten 2015, kartlägger vi börsbolagens styrelser i rapporten **Sökes: 220 kvinnor**. Hösten 2014 kartlade vi för första gången en specifik sektor, juristsektorn, i rapporten **Kvinnor arbetar, män gör karriär**. Hösten 2013 kartlade vi börsbolagens styrelser i rapporten **Lika barn leka bäst**. Hösten 2012 kartlade vi börsens valberedningar i rapporten **Makten i kulisserna**. Informationen är insamlad från bolagens årsstämmoprotokoll. I de fall protokollen inte funnits tillgängliga, är information hämtad från bolagets årsredovisning. Samtliga rapporter finns att ladda ned på AllBrights hemsida under: allbright.se/rapporter.

AllBright

Styrelse: Michaëla Blomquist (styrelseordförande), Sophia Bendz, Dilsa Demirbag-Sten, Sven Hagströmer, Claes Hemberg, Rebecca Lucander, Thérèse Mannheimer **VD:** Amanda Lundeteg **Adress:** Strandvägen 5B, 114 51 Stockholm
Datinsamlingsperiod: juli-augusti 2015 **Kontakt:** info@allbright.se, www.allbright.se, twitter.com/AllBrightSwe

Sökes: 220 kvinnor,
september 2015

**Kvinnor arbetar, män gör
karriär,** november 2014

Lika barn leka bäst,
november 2013

Makten i kulisserna,
september 2012

AllBrightwrapporten,
mars 2015

AllBrightrapporten,
mars 2014

AllBrightrapporten,
februari 2013

AllBrightrapporten,
februari, 2012